

Rajavartiolaitoksen pelastuslentotoiminta

Janne Nurmi

Yleistä

Vartiolentolaivue vastaa rajavartiolaitoksen lento-toiminnan toteuttamisesta koko rajavartiolaitoksen valvonta-alueella. Sairaankuljetus- ja kadonneiden etsintälentoja on suoritettu 1930-luvun alusta lähtien. Varsinainen meripelastustoiminta ja sen kehittäminen alkoi vuonna 1980.

Vartiolentolaivue koostuu kolmesta lentueesta, jotka sijaitsevat Turussa, Helsingissä ja Rovaniemellä, sekä Helsinkiin sijoitetusta vartiolentolaivueen esikunnasta. Laivueessa palvelee tällä hetkellä noin 110 henkilöä.

Turkuun on sijoitettu kolme AS 332 Super Puma -helikopteria sekä kaksi Dornier 228 -lentokonetta. Rovaniemen ja Helsingin vartiolentueet operoivat AB 412 - ja AB 206 -helikopterikalustolla. Vartiolentolaivue lentää vuosittain noin 5000 tuntia, joista 5-6 % on erilaisia pelastustehtäviä.

Pelastus- ja avustustoiminta

Turun vartiolentueessa on jatkuva Super Puma -päivystys sekä noin 100 vuorokautta vuodessa Dornier-päivystys. Helsingin vartiolentueessa on jatkuva AB 412 -päivystys ja Rovaniemellä joka toinen viikko (pyrkimys aloittaa jatkuva päivystys).

Välitön lähtövalmius päivystävillä ilma-aluksilla on vain virka-aikana 08-16. Tarpeen vaatiessa miehistöt määrätään kenttävalmiuteen. Virka-ajan ulkopuolella on miehistön oltava tukikohdassa tunnin kuluessa hälytyksestä. Normaalisti noin 45 minuuttia hälytyksestä ilma-alus on jo matkalla kohteeseen.

Kadonneiden etsintään käytetään sekä helikopteri- että lentokonekalustoa. Etsinnät suuntautuvat

pääsääntöisesti merialueelle, pois lukien Rovaniemi. Puma ja Dornier ovat varustukseltaan sellaisia, että ne kykenevät jokasään toimintaan. AB 412 käyttöä rajoittaa jäänestöjärjestelmän puuttuminen. Koneet ovat varustettu lämpökameralla, tutkalla, valonheittimillä, hämäränäkölaitteilla sekä Puma ja 412 vinsillä, jonka nostokyky on 270 kiloa (2 henkeä).

Meripelastustoimintaan, jossa joudutaan vinssamaan hädässä olijoita käytetään Puma- ja AB 412 -helikopterikalustoa. AB 412 on kykenee periaatteessa samoihin tehtäviin kuin Puma. Toimintaa rajoittaa koneen koko ja jäänestovarustuksen puuttuminen. Puma kykenee siirtymään kohteelle, joka sijaitsee tukikohdasta 200 kilometrin etäisyydellä, vinssamaan 15 henkilöä ja palaamaan tukikohtaan.

Kiireellisiin sairaankuljetuksiin harvaanasutulla alueella (saaristo, Lappi, laivat) käytetään Puma- ja AB 412 -kalustoa. Lentokonetta voidaan käyttää kiireellisiin potilaan siirtoihin. Pumassa on viiden hengen miehistö (muut 4 henkeä), joka koostuu kahdesta ohjaajasta, kahdesta pintapelastajasta ja lentomekaanikosta.

Pintapelastajista vähintään toisella pitää olla välttävät tiedot ja taidot perustason potilashoitamiseen. Tarvittaessa saadaan mukaan sekä lääkäri ja hoitaja. Turun vartiolentueessa hoitohenkilöstö saadaan TYKS:stä tai käytetään Medi-Helin lääkäriä.

Helikopterissa on hoitovälineistönä mukana:

1. ensihoitolaukku
 - intubaatiovälineet
 - suonyhteyden avaamiseen tarvittavat välineet
 - RR- mittari
 - verensokerimittari
 - hypotermiapeitteet
2. Defibrilaattori

3. Siirrettävä happi
4. Pro-pack
5. Tyhjiöpatja, tyhjiölastasarja, niskatukia, Rescue-paarit

Puma kykenee kuljettamaan kaksi jatkuvaa siirron aikaista hoitoa tarvitsevaa potilasta sekä useita istuvia potilaita. Tarvittaessa voidaan kuljettaa kuusi paaripotilasta.

AB 412 -kalustolla kyetään kuljettamaan yksi paaripotilas ja muutamia istuvia potilaita.

Hälyttäminen

Hälytykset suoritetaan aina meripelastuskeskuksen tai lohkokeskuksen kautta. Meripelastusjohtaja an-

taa koneen päällikölle esitiedot tehtävästä hälytyksen yhteydessä. Tukikohdassa ohjaajat valmistele- vat lennon suoritukseen liittyvät asiat (sää, täsmen- netty tehtävä, lennon suunnittelu, lentoesteet jne.).

Pintapelastajat ja mekaanikot valmistavat koneen ja ottavat mukaan tarvittavat lisävarusteet tehtävästä riippuen. Tiedot potilaan tilasta perustuvat me- ripelastusjohtajan antamaan informaatioon ja hän voi konsultoida lääkärin mukaanotosta (Turussa TYKS tai Medi-Heli) lääkärin kanssa.

Janne Nurmi
RAJAVARTIOLAITOS
Turun vartiolentue